

Питання вивчала група у складі: Іванкова Н.В., Пижик В.В., Карпович С.М., Ніколайчук О.І., Гисюк Н.В. працювали над темою:

«Наступність у вивченні математики»

Виступ:

Наступність у педагогіці - дидактичне правило, що передбачає засвоєння учнем понять в їх логічному зв'язку та взаємозалежності.

Мета наступності: створення умов для ефективного та комфортного переходу дітей із початкової школи у середню, збереження цілісності у змісті предмету та його викладанні.

Наступність – потрібне й закономірне явище, характеризує ступеневий характер розвитку, дає основу удосконаленню процесу (М.Вашуленко)

Наступність – принцип освіти, який передбачає зв'язок та узгодження мети, змісту, організаційно-методичного забезпечення етапів освіти, які межують один з одним (О.Савченко)

Наступність – послідовний перехід від однієї сходинки до другої, який виражається у збереженні та поступовому змінюванні змісту, форм, методів, технологій навчання та виховання.

Причини виникнення проблеми:

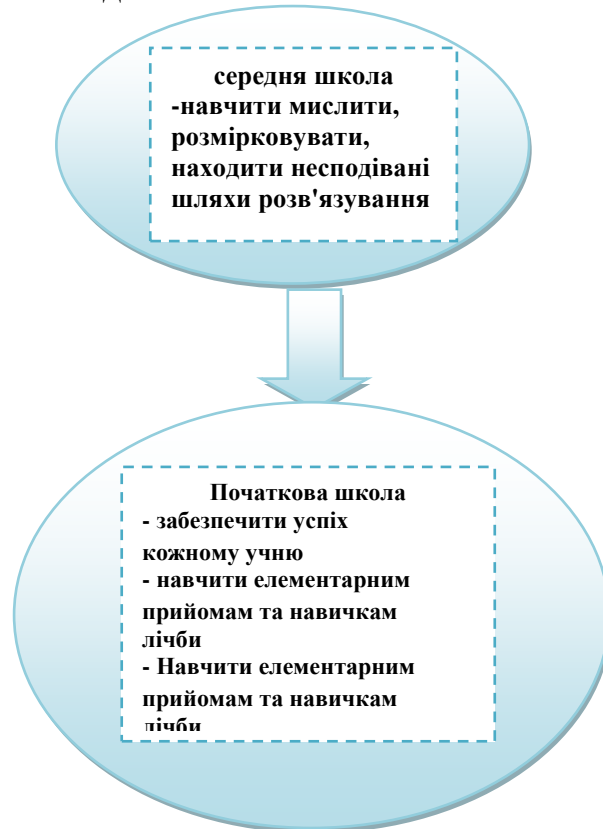
- ❖ Недостатнє вивчення вчителями основної ланки даних про випускників початкової школи та їхніх можливостей.
- ❖ Невідповідність оцінок випускників початкової школи результатам навчання в адаптаційний період.
- ❖ Непідготовленість вчителів до роботи з дітьми молодшого шкільного віку.
- ❖ Невідповідність методики викладання до можливостей дітей даного віку.
- ❖ Стрибокподібний перехід до нових у порівнянні з початковою школою методів навчання.
- ❖ Неузгодженість, навіть суперечливість, вимог різних педагогів.
- ❖ Необхідність на кожному уроці пристосовуватися до своєрідного темпу, особливостей мови, стилю викладання кожного вчителя.
- ❖ Кабінетна система навчання, що, з одного боку, висуває підвищені вимоги до дисципліни і організованості дитини, а з другого – зменшує час на відпочинок, а значить посилює втомлюваність і знижує працездатність п'ятикласників
- ❖ Проведення уроків різними вчителями, які відрізняються індивідуальними особливостями поведінки і діяльності, рівнем вимог, оцінювання (найчастіше неузгодженими);

Головна задача початкової школи – навчити дітей вчитися, тобто продуктивно працювати з інформацією.

Ланки, що випадають під час переходу до основної школи:

- немає вчителя, який завжди був би поруч і міг «підстелити соломинку» (вчителів багато, але вони більше зацікавлені в успішності і бездоганній поведінці);
- зацікавленість навчанням своєї дитини і гіперопіка батьків - дуже часто зводяться до нуля, (дитина виросла - нехай сама вирішує свої проблеми);
- програми та вимоги різних вчителів, їхній стиль педагогічного спілкування дуже різні і не завжди спрямовані на полегшення життя дитині.

Цілі та завдання у викладанні математики:

Сходишки навчання математичному мисленню:

- Робота в малих групах ;
- Організація пошукової активності учнів;
- Викладання матеріалу на випередження

Дотримання принципу наступності при викладанні навчальних предметів:

Порівняльний аналіз програм з математики

4 клас

- ⊙ Розрядні числа.
- ⊙ Поняття клас.
- ⊙ Рівняння з одним невідомим.
- ⊙ Округлення числа.
- ⊙ Звичайні дроби.
- ⊙ Нерівності з однією змінною.
- ⊙ Загальні прийоми розв'язування задач.
- ⊙ Величини.
- ⊙ Плоскі та об'ємні геометричні фігури.
- ⊙ Розгортка куба. Площа поверхні куба.

5 клас

- ⊙ Множина натуральних чисел.
- ⊙ Складні рівняння.
- ⊙ Числові вирази.
- ⊙ Квадрат і куб числа.
- ⊙ Шкали. Бісектриса кута.
- ⊙ Множення і ділення натуральних чисел.
- ⊙ Прямокутний паралелепіпед, його виміри. Куб. Формули об'ємів прямокутного паралелепіпеда і куба.
- ⊙ Правильні і неправильні дроби. Мішані числа. Десятковий дріб. Порівняння і округлення десяткових дробів. Масштаб.

СПІЛЬНЕ

- ❖ *Натуральні числа.*
- ❖ *Порівняння натуральних чисел.*
- ❖ *Рівняння.*
- ❖ *Прямокутник*

*квадрат, трикутник та їх периметри.
Дроби.*

Рекомендації з наступності щодо вивчення математики

4 клас

- ⊙ Довести обчислювальні навички основних 4-х дій до автоматизму (шестицифрові числа).
- ⊙ Вчити дітей раціональним прийомом усного обчислення на основі законів додавання та віднімання.
- ⊙ Вдосконалювати роботу над порядком дій у виразах, які містять до 4-х знаків.
- ⊙ Звернути особливу увагу на математичну термінологію у мові вчителя і учнів.
- ⊙ Дроби. Проводиться робота тільки з дробами з однаковими знаменниками. Порівняння і дії з такими дробами відпрацьовуються на рівні навичок.
- ⊙ Об'ємні фігури даються тільки в порядку ознайомлення.

5 клас

- ⊙ В початковій школі письмове множення і ділення на трицифрове число дається на рівні вмінь. По програмі початкової школи не відпрацьовується.
- ⊙ Рекомендується взяти до уваги, що деякі усні прийоми множення в програму початкової школи не входять
- ⊙ Вести роботу з іменованими числами відповідно до програми початкової школи.
- ⊙ Звернути увагу на те, що знаходження невідомого компонента в початковій школі вивчається на однокрокових рівняннях. Більш складні рівняння подаються на рівні вмінь.

Забезпечення принципу НАСТУПНОСТІ між початковою та основною школою

НАСТУПНІСТЬ

є закономірною умовою цілісності та ефективності навчально-виховного процесу, фактором, який визначає логіку та послідовність навчання й виховання особистості на всіх вікових етапах, а тому вона має бути реалізована на всіх рівнях презентації змісту освіти.

З метою досягнення оптимальних результатів у забезпеченні наступності змісту між початковою й основною школою необхідно дотримуватись таких умов:

- урахувати індивідуальні та психологічні особливості 10-11-річних школярів;
- постійно спиратись на попередні знання, уміння та навички і на основі зазначеного забезпечувати їх удосконалення, осмислення вже на новому, вищому рівні;
- здійснювати обов'язкову підготовку школярів до засвоєння нових навчальних компетентностей;
- забезпечити систему взаємозв'язків у змісті, формах і методах педагогічного процесу, оптимальне співвідношення та зв'язок між окремими етапами навчального процесу;
- створювати освітньо-дидактичні ситуації, в яких дитина почувала б себе невимушено, комфортно, не боялась розкривати світ власних емоцій;
- забезпечити систему оптимальних вимог до знань і поведінки учнів, їхніх моральних якостей, форм і методів роботи з ними на всіх етапах навчання;
- упроваджувати засоби стимулювання та заохочення дітей до пізнавальної діяльності;
- розвивати рефлексивні вміння дивитись на себе «з боку»;
- формувати навички самоконтролю й самооцінки;
- аналізувати причини неуспішного адаптаційного періоду;
- запроваджувати способи, спрямовані на подолання труднощів у навчанні учнів 5-х класів.

Методичні поради для вчителів початкових класів:

- Систематично формувати, закріплювати та розвивати в учнів уміння та навички самостійної навчальної праці.
- Розвивати мислення, пам'ять, увагу.
- Проводити навчально-виховну роботу на доступному для учнів, але достатньо високому рівні труднощів для оптимального використання та розвитку їхніх сил і можливостей.
- Розвивати творчі здібності учнів.
- Психологічно готувати учнів до переходу на предметну систему навчання, підтримувати тісний зв'язок з учителями старших класів.
- Забезпечувати всебічний розвиток особистості молодшого школяра.
- У засвоєнні предметних знань, умінь і навичок спиратись на сформовані в дітей пізнавальні вміння, розвинені психічні процеси.
- Процес навчання будувати на осмисленні та усвідомленні знань, на оптимальному поєднанні репродуктивного та творчого підходів.
- Спіратись тільки на досягнутий рівень розвитку дітей.
- Поступово урізноманітнювати й ускладнювати форми, методи та прийоми роботи з учнями, структуру уроків.

Методичні поради для вчителів основної школи :

- Знайомитися з програмою та методикою роботи в початкових класах і спиратись на неї, зокрема після прийому випускників початкових класів.
- Зберігати й розвивати традиції, які склались в учнів у процесі навчання в початкових класах.
- До початку роботи з дітьми ознайомитися з ними, систематично вивчати їх і використовувати одержані дані у процесі роботи.
- Забезпечити єдність вимог до учнів.
- Забезпечити поступовий перехід на предметну систему викладання, нову побудову уроків, нові методи та прийоми роботи, нові вимоги до дітей тощо.
- Розвивати в учнів уміння й навички самостійної роботи.
- Продовжувати розвиток творчого мислення учнів.
- Забезпечити поступальний рівномірно висхідний характер навчально-виховного процесу учнів з урахування вікових та індивідуальних особливостей школярів.
- Виявляти й розвивати індивідуальні нахили та інтереси учнів, їхні творчі здібності. Проводити профорієнтаційну роботу.
- Забезпечити міжпредметні зв'язки.
- Постійно підтримувати зв'язки з колегами з метою взаємодопомоги в роботі та обміну досвідом.
- Підтримувати зв'язки з учителями початкових класів, особливо під час підготовки до прийому учнів і в перші роки роботи з ними.
- Протягом першого місяця навчання дітей у 5-му класі не писати зауважень у щоденники, проводити оцінювання на користь дитини, більшість уроків на початку навчального року будувати на повторенні.
- Дозувати навчальне навантаження та обсяг домашнього завдання, а також знизити їх до мінімуму у вихідні дні.
- Поглиблювати свої знання з проблемами забезпечення принципу наступності в педагогічному процесі.

Лише у тісній співпраці з вчителями початкової школи та ґрунтовній підготовці до робіт з 5 класами можна досягнути хороших результатів роботи, дотримуючись наступності у навчанні математики. Тому вчителі середньої ланки неодноразово зустрічаються з вчителями початкових класів, щоб проаналізувати рівень досягнень п'ятикласників та порадитися щодо питань, які виникли під час робіт із 5 класами, корегувати методичні прийоми та форми роботи.

Впевнена, що суспільству в рівній мірі потрібні науковець і столяр, лікар і водій... Школа повинна допомогти дитині усвідомити свою роль на Землі, нехай найскромнішу і непомітну, але важливу для суспільства, а це означає допомогти бути успішним і щасливим. Оцінкою діяльності школи є бажання дітей навчатися, а в майбутньому реалізувати себе як особистість.